

Праўда пра вайну

Яе трэба цаніць, берагчы і бараніць. І вось чаму

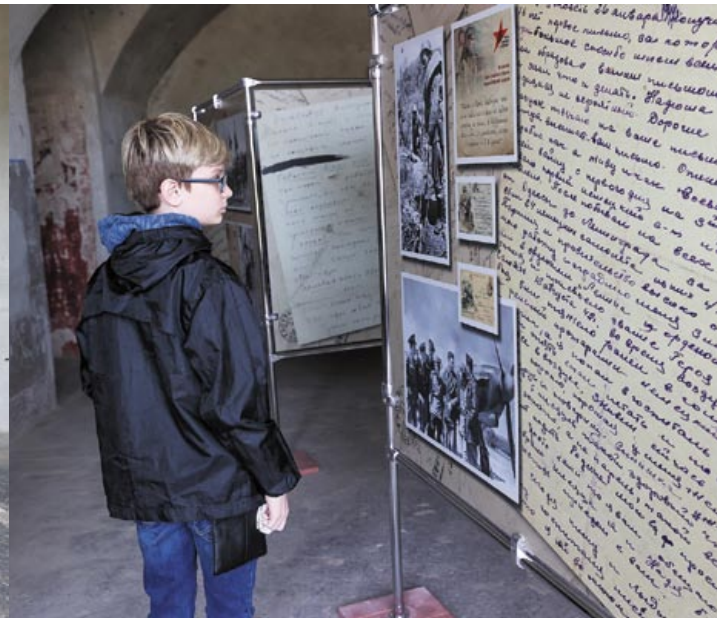
Восем дзясяткаў гадоў – вялікі тэрмін нават для падзеі амаль планетарнага маштабу, якой стала Вялікая Айчынная вайна, самая жорсткая і працяглая ў мінулым стагоддзі. Хочам таго ці не, час бязлітасна згладжвае з памяці падзеі, людзей. З кожным пакаленнем вайна ўсё больш успрымаецца як нешта нерэальнае, кіношнае, міфалагізаванае. Гэта аб’ектыўны працэс, свярджваюць навукоўцы. Але тады задумаем: чаму жыхары Беларусі ці не з пляюшак ведаюць, якую аграмадную бяду і жудасныя страты, найперш людскія, прынесла яна нашаму народу і роднай зямлі, што шчодро палітая крывёю воінаў і нявінных мірных ахвяр.

Лішне гаварыць, што тая вайна для нас не толькі жахлівы і адначасова гераічны перыяд айчыннай гісторыі. Памяць пра яе стала непаруўным складнікам лёсу кожнай беларускай сям’і, генетычнай павяззю пакаленняў. Ці заўважалі вы, што нават самыя капрызныя і няўрымслівыя дзеці цішэюць ля манументаў і абеліскаў,

а ў вачах іх бацькоў слёзы? Неаднойчы назіраў такія моманты, і заўсёды яны выклікаюць пачуццё чалавечай еднасці і гонару – за тое, што не забыліся, помнім. За тое, што праз гады ўспрымаем трагедыю і подзвіг нашых папярэднікаў як нешта асабістае, значнае. За тое, што з гонарам перадаём эстафету памяці нашчадкам і вучым іх шанаваць тое, што маем сёння, – прыгожую стваральную Беларусь пад мірным небам.

Паспрачаліся неяк са школьнай настаўніцай з Гродна. Яна выкладае гісторыю ў старэйшых класах. Свой прадмет любіць усёй душой і стараецца перадаць уласны піэтэт вучням. Апроч урокаў, бывае са школьнікамі ў розных памятных мясцінах, бо пераканана: добра засвоіць гісторыю магчыма, калі сведчанні яе можна пабачыць на ўласныя вочы і, так бы мовіць, памацаць... І вось з якім парадоксам сутыкнуўся гэты цудоўны настаўнік – многія вучні цікавяцца падзеямі Вялікай Айчыннай, асабліва тымі, што адбываліся ў іх мясцовасці, а даходзіць справа

Выстава БЕЛТА «Лёсы, складзеныя ў трохкутнік» праходзіць у Брэсцкай крэпасці: у яе аснове – асабістыя лісты удзельнікаў Вялікай Айчыннай вайны. Чэрвень 2021 года

да праверкі ведаў, блытаюцца ў датах, імёнах... І што з таго, пытаюся. Даты ды іншыя гістарычныя «дробязі» моладзь пры жаданні ў імгненне вока знойдзе ў інтэрнэце. Настаўніца, мне падалося, абурылася на такую «нахабную» заўвагу.

Рэакцыю педагога, якая ставіцца да сваёй прафесіі вельмі адказна і творча, можна зразумець. Але як па мне, дык галоўную справу яна робіць выдатна: не толькі перадае веды, а і выхоўвае сапраўдных патрыётаў. Для такіх людзей не можа быць нецікавым мінулае роднага краю. Ім уласціва жаданне спазнаць новае і невядомае. Яны шчыра, усім сэрцам ганарацца слаўнай Перамогай і шануюць памяць пра герояў і ахвяр Вялікай Айчыннай. І ўсвядомлена ацэньваюць усю веліч подзвігу, які шмат гадоў таму здзейснілі папярэднікі.

Гэтае разуменне – надзвычай важна і прынцыповы момант, ад якога залежыць сённяшні дзень і будучыня незалежнай Беларусі. Кіраўнік дзяржавы Аляксандр Лукашэнка, выступаючы сёлета на цырымоніі ўскладання вяноў да манумента Перамогі з нагоды 76-й гадавіны Вялікай Перамогі, нездарма параўнаў яе з пуцяводнай зоркай, якая «будзе вечна свяціць многім пакаленням беларусаў, надаючы сілы для нашай стваральнай працы, для нашага руху наперад і толькі наперад, нягледзячы ні на якія складанасці, праблемы і цяжкасці». Ён таксама казаў пра тое, што каб захаваць Беларусь, нам трэба быць побач, з'яднацца: «так, як гэта зрабілі савецкія воіны ў грозныя гады вайны і пасля яе, калі аднаўлялі разбураны і спалены дашчэнту вялікі бацькоўскі дом».

У нас гэта атрымаецца, бо мы моцныя. Да ўсяго наша сіла ў Праўдзе пра вайну. Таму яе так апантана стараюцца фальсіфікаваць і сказіць на свой капыл рознымі метадамі гібрыднай вайны нашы ідэйныя ворагі. Яны цудоўна

разумеюць: пасеяўшы сумненні і недавер, размыўшы святыя для беларусаў паняцці, прасцей будзе падмяць пад сябе краіну і народ. Дзеля гэтага яны выкарыстоўваюць найноўшыя палітэхналогіі, спрабуючы не спяшаючыся, спакваля зачапіць на кручок хлусні і дэзынфармацыі найперш моладзь. Палітычныя прайдзісветы бессаромна карыстаюцца тым, што ўсё менш і менш становіцца ўдзельнікаў і сведкаў ваенных падзей.

Вядома, нельга ўмомант знішчыць, разбурыць генетычны код нацыі, які ствараўся на працягу не аднаго пакалення. І ўсё ж няварта спадзявацца, што наша памяць пра вайну – гэта нейкая бестэрміновая прышчэпка ад хлусні, вечны абярэг. Так не бывае. Апошнім часам гэта стала асабліва відавочным. І добра, што дзяржава зрэагавала. Закон супраць гераізацыі нацызму, крымінальная справа па факце генацыду беларускага народа ў гады Вялікай Айчыннай вайны, больш адказнае стаўленне да вывучэння гісторыі Беларусі ў школах і ВНУ краіны – гэта вельмі важныя крокі ў сучасных умовах. Магчыма, крыху нават запозненыя, але перакананы, што сваю станоўчую ролю яны будуць мець.

...22 чэрвеня ўся Беларусь суцішылася, шануючы памяць ахвяр Вялікай Айчыннай і згадваючы той першы дзень, з якога пачаўся летапіс народнага супраціву і самаахвярнага змагання за Радзіму. Наўрад ці маглі ўявіць нашы гераічныя папярэднікі, што праз дзясяткі гадоў пасля пераможнага салюта нашчадкам дзевядзецца ваяваць за праўду аб Вялікай Перамозе, за родную Беларусь, яе сувэрэнітэт і незалежнасць. «...Яны сёння глядзяць адтуль на нас, і ў іх адно нямое пытанне: выстаям мы ці не? – гаварыў Прэзідэнт на ўрачыстай цырымоніі ў Мінску 9 мая. – Выстаям».

Ігар СЯРГЕЕЎ

Шаноўныя чытачы «Беларускай думкі»!

Наш часопіс далучыўся да ўсебеларускай акцыі «Народны летапіс Вялікай Айчыннай вайны: успомнім усіх!», якую ініцыявала Нацыянальная акадэмія навук Беларусі. Надзвычай важна захаваць для нашчадкаў кожны факт і дэталю падзей ваеннага часу, які стаў увасабленнем духоўнай моцы нашага народа.

Калі ў вашай сям'і ёсць дакументальныя сведчанні, фотаздымкі ці нейкія іншыя матэрыялы, успаміны людзей з пакалення пераможцаў – раскажыце пра гэта на старонках «Беларускай думкі». Разам дапаможам навукоўцам стварыць вялікую гісторыю Вялікай Перамогі!